

COVID-19 SALGINI SONRASI SET (SAĞLIK VE EĞİTİM TURİZMİ) FIRSATINI KAÇIRMAYALIM!

Tarih boyunca gelişmiş ve güçlü devletler, dünyanın her yerinde insanlığa en temel ihtiyacı olan sağlık ve eğitim hizmetlerini sunarak; etkin ve süper güç olmuşlardır. Ayrıca son yüzyılda sağlık ve eğitim; ekonomik açıdan da önemli bir gelir kapısı olmuştur. Her iki sektörde; özellikle globalleşmeye, iletişim ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak dünyada son yıllarda en hızlı gelişen ve yüz milyarlarca Dolar hacme ulaşan ekonomik bir gerçektir.

Tarih boyunca bir çok salgın hastalık milletlerin geleceğine yön vermiş ve sosyo-ekonomik açıdan bir takım değişimlere yol açmıştır. Ancak aylardır dünyanın mücadele ettiği, tüm dünyayı yangın alanına çeviren Covid-19 Salgını geçmiş örneklerden çok daha fazla etki bırakacaktır. **"Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak"** olgusu ile büyük değişimlere yol açarak tarihe geçecektir.

Ülkemiz 15-20 yılda yaptığı atılımlar ve sağlık yatırımları sayesinde bu salgını en az hasarla atlatacaktır. Özellikle salgın süresince başarılı bir sağlık yönetimi, doktorlarımız ve diğer sağlık çalışanlarımızın kahramanca mücadelesi dünyada dillere destan olmaya başlamıştır. Yıllardır sağlıktaki başarımız bu salgınla etkin mücadelemiz sayesinde perçinlenmiştir. Bu dönemde sağlık turizminde uluslararası hastaların gözdesi bir ülke olma fırsatını yakalamış bulunmaktayız.

Ülkemizin önündeki sağlık ve eğitim turizminden oluşan bu iki hizmet ihracatında da büyük fırsatlar doğmuştur. Net bir veri olmamakla birlikte bu yıl itibari ile 700 bini aşkın uluslararası hasta ile 5 milyar Dolar, 200 bine yakın uluslararası öğrenci ile 3 milyar Doları aşkın bir döviz elde etmekteyiz. Son yıllarda hız kazanan bu iki hizmet ihracatı, iyi bir strateji ve yönetimi ile salgın sonrasında büyük bir fırsat olarak milletimizin önünde durmaktadır. Ancak iyi stratejiler geliştirilemez ve kötü yönetilir ise tarihi fırsatı kaçırap milyarlarca Dolar döviz girdisi şansını kaybedebiliriz.

SAĞLIK VE EĞİTİM TURİZMİNDE (SET) COVID-19 SALGINI SONRA ACİL YAPILMASI GEREKENLER

1. Acilen sektörün tüm taraflarından oluşan bir komisyon oluşturulup güncel stratejik eylem planı çıkartılmalı. Kısa, orta ve uzun vadeli planlarımız belirlenerek harekete geçmeliyiz.
2. Etkin bir tanıtım kampanyası başlatılmalı. Sağlık ve eğitim kurumları eşgüdümlü bir şekilde dünyaya anlatılmalı. Sosyal medyada, CNN, BBC, EL-CEZİRE vb. platformlarda profesyonelce hazırlanmış tanıtım filmleri yayınlanmalı.
3. SET Kurumları (başta sağlık ve eğitim kurumları) ve ilgili sektör etkin bir şekilde denetlenmeli ve desteklenmelidir. İlgili bakanlıklar danışmanlıklar vermeli. Çağrı merkezleri güçlendirilmelidir.
4. Kaliteden kesinlikle taviz verilmemelidir. Fiyatları düşürülmesi ile oluşacak rekabetin önüne geçilmelidir.

5. Sağlık turizmi ve eğitim turizmi iki ayrı sektör olarak birbiri ile etkin bir koordinasyon ile bağlanmalıdır. Bu iki sektör özellikle tanıtımlarda ve tercümanlık konusunda birbirini desteklemelidir. Örneğin ülkemizde okuyan uluslararası öğrenciler, sağlık turizminde tanıtım elçisi ve SET kurumlarında tercüman olarak part time istihdam edilmelidir. Bu konuda acil olarak yasal düzenlemeler çıkartılmalıdır. Bu durum uluslararası öğrencilere hem ek gelir olur hem de ülkemizde okumalarını daha cazip bir hale getirir.
6. Sağlık turizmi ve eğitim turizmi iki ayrı sektör olmasına rağmen tek elden koordine edilmeli ve bu iki sektör özellikle tanıtımlarda birbirini desteklemelidir.
7. En önemli konu ise kurumlar arası koordinasyon ve hangi devlet kurumunun başkanlığında olacağı konusudur. Yürürlükteki mevzuata göre; Sağlık Bakanlığı'nda Sağlık Turizmi Daire Başkanlığı, Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu (SATURK), son dönemlerde kurulan USHAŞ ve Kültür Turizm Bakanlığı'nın Tanıtma Genel Müdürlüğü ve diğer birimleri mevcuttur. Ayrıca birçok sivil toplum örgütü, hizmet sunan kurumlarımızda bu koordinasyonun bir parçası olarak yer almalıdır.

Koordinasyon konusunda pratikte USHAŞ ön planda gibi görünse de bu kuruluşun asıl vazifesi **tanıtım ve yurt dışından hasta getirmek olmalı** ve bu iki konuyu etkin olarak yapmalarıdır. Ancak kurulduğundan bu yana bu beklenen iki ana görevinden başka bir çok misyon yüklenerek sağlık turizmine hizmetini tam verimli olarak yerine getirememektedir. Özellikle son düzenlemeler ile sektörün ruhsatlandırılması, denetlenmesi hatta tıbbi cihaz, Covid-19 testi vb. bir çok konuya da yönelerek hantal bir duruma doğru hızla ilerlemektedir. İlginç bir örnek vermek istiyorum: 15 Mayıs'ta yayınlanan sağlık turizmi tedbirleri genelgesi bile Sağlık Turizmi Daire Başkanlığı üzerinden değil de başka bir başkanlık tarafından yayınlanmıştır.

Ülkemizin sağlık turizmindeki başarısı etkin ve doğru bir koordinasyondan geçmektedir. Salgın sonrasında ele geçen bu fırsatı kaçırmamak için mantıklı, etkin ve doğru planlamalar ile düşünülen çalışmaların acil olarak başlatılması gerekir.

Kalın sağlıcakla, **18.05.2020**

Dr. Dursun AYDIN

(İPSA)Uluslararası Hasta Hizmetleri Derneği Başkanı

(Sağlık Bakanlığı - Sağlık Turizmi Dairesi Eski Kurucu Başkanı)

www.ipsa.org.tr